Kylille

KYLILLE II -hanke
Hankenumero 48470
1.11.2017–30.6.2020

LOPPURAPORTTI

LEADER
Ihmisten kokoisille ideoille!

maaseuturahasto

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Sisällysluettelo

1. Hallinnoija 3
2. Hankkeen nimi ja hanketunnus 3
3. Yhteenveto hankkeesta 3
4. Raportti 4
    4.1. Hankkeen tavoitteet 4
        a. Ylemmän tason tavoitteet 4
        b. Hankkeen tavoitteet ja toteutustapa 4
    4.2. Toteutus 5
        a. Toimenpiteet teemoittain 5
            Kansalaistaidot muuttuvassa maakunnassa/kumppanuus 5
            Luonto ja kulttuuri 5
            Digitaalisuus 6
            Turvallisuus ja varautuminen 6
            Yhteiset toimet 7
        b. Aikataulu 8
        c. Resurssit 8
        d. Toteutuksen organisaatio 8
        e. Kustannukset ja rahoitus 8
        f. Raportointi ja seuranta 8
    4.3. Yhteistyökumppanit 8
    4.4. Tulokset ja vaikutukset 9
5. Esitykset jatkotoimenpiteiksi 10
6. Allekirjoitukset ja päiväys 10

Julkaisun kansikuva hankkeen yhteiseltä opintomatkalta
Kokkolan keskiaikapäiville ja Aspegrenin puutarhaan.
Kuva Marita Mattila.

KYLILLE II -hanke

Hankenumero 48470

Hankkeen toteutus ajalla 1.11.2017–30.6.2020

1. Hallinnoija

Leader Kuudestaan
Toteuttajat: Leader Aisapari, Leader Kuudestaan, Leader Liiveri ja Leader Suupohja

2. Hankkeen nimi ja hanketunnus

KYLILLE II, hankenumero 48470

3. Yhteenveto hankkeesta

Hankkeen tavoitteena oli lisätä maaseudun asukkaiden osallisuutta, hyvinvointia ja terveyttä, sekä parantaa palveluiden laatua, vaikuttavuutta ja vähentää alueellisia eroja ydinmaaseudun ja keskustaajamien välillä.
Hankkeella lisättiin merkittävästi kylien, yhdistysten ja kuntien välistä yhteistyötä.

Digitaitojen lisääminen ja sähköisten palvelujen täysimittainen hyödyntäminen ovat tärkeitä keinoja, joilla tasoitetaan alueellisia eroja ydinmaaseudun ja keskustaajamien välillä.

4. Raportti

4.1. Hankkeen tavoitteet

a. Ylemmän tason tavoitteet

Yleisen tason tavoitteena hankkeella oli lisätä maaseudun asukkaiden osallisuutta, hyvinvointia ja terveyttä, sekä parantaa palveluiden laatua, vaikuttavuutta ja vähentää alueellisia eroja ydinmaaseudun ja keskustaajamien välillä. Hankkeen tavoitteena oli kylien ja eri yhdistysten välisen yhteistyön lisääminen. Hankkeen toimesta oli tarkoitus tiedottaa maakuntauudistuksen vaikutuksista alueen asukkaille. Koska maakuntauudistus ei toteutunut hankeaikana, keskityttiin tältä osin lisäämään eri tahojen kumppanuutta.

b. Hankkeen tavoitteet ja toteutustapa

Hankkeen tavoitteena oli lisätä alueen asukkaiden osaamista sekä lisätä heidän tietämystään toiminta- ja vaikuttamismahdollisuuksista uudistuvassa maakunnassa. Tarkoitus oli myös kartoittaa kunkin kylän osaamista ja vahvuuksia. Hankkeen tarkoitus oli vähentää maaseudulla asuvien eri ikäryhmien digitaalisen osaamisen eriarvoisuutta sekä lisätä osaamista digitaalisten palveluiden käyttöön. Hankkeen tavoitteena oli tuottaa uusia toimintamalleja ja ratkaisuja, joiden avulla kylien elinvoima, viihtyvyys ja turvallisuus lisääntyvät. Tavoitteena oli aktivoida kyliä toteuttamaan turvallisuus- ja varautumissuunnitelmia. Luonto- ja kulttuurikohteita oli tarkoitus tuoda esille myös markkinoinnin eri keinoin. Luonnon ja kulttuurin hyvinvoinnin vaikutuksia nostettiin esiin ja luonto- ja kulttuurikohteita tuotiin esiin markkinoinnin keinoin.

Hankkeessa oli neljä pääteemaa ja jokainen ryhmä kantoi päävastuun yhdestä teemasta. Jokainen hankevetäjä keräsi ensin omasta vastuuteemastaan kaikki tarvittavat pohjatiedot, toteutti teeman toimenpiteitä ensin omalla alueellaan ja loi toimintamallin. Tämän jälkeen teeman toimenpiteet ja toteutustavat muokattiin kunkin ryhmän alueelle sopiviksi ja kunkin ryhmän hankevetäjä toteutti omalla alueellaan muiden ryhmien vastuuteemat. Näin kaikki teemat toteutettiin kaikilla alueilla.

- Kansalaistaidot muuttuvassa maakunnassa – kumppanuus / Leader Kuudestaan
- Digitaalisuus palveluiden ja viestinnän välineenä / Leader Suupohja
- Turvallisuus ja varautuminen / Leader Liiveri
- Luonnon ja kulttuurin parhaat palat / Leader Aisapari

Kyläturvallisuutta on lisätty suunnitelmallisella neuvonnalla ja kiinteällä yhteistyöllä esimerkiksi Vapaaehtoisen pelastuspalvelun, SPEK:n ja paikallisen palo- ja pelastustoimen kanssa.

4.2. Toteutus

a. Toimenpiteet teemoittain

Kansalaistaidot muuttuvassa maakunnassa/kumppanuus

Teeman toimenpiteinä on ollut järjestää mm. erilaisia kumppanuuspöytiä, joissa yhteisen pöydän ääreen on kutsuttu kuntatoimijoita, yhdistysten, yritysten ja erilaisten yhteisöjen väkeä miettimään toimintatapoja, jolla esiin nousseisiin haasteisiin on etsitty ratkaisuja yhteistuumin osallistujien kesken. Kumppanuuspöydissä on koottu ja jaettu tietoa asukkaiden elämään ja elinympäristöihin vaikuttavista asioista. Hankkeen alkuperäisessä suunnitelmassa oli tiedottaa tulevan maakuntauudistuksen vaikutuksesta ja mahdollisuuksista alueen asukkaille. Koska maakuntauudistus ei toteutunut, keskityttiin lisäämään ja vahvistamaan yhteistyötä eri tahojen kanssa.

On järjestetty isompia tilaisuuksia, kuten 8 kpl Järjestömarkkinoita ympäri maakuntaa eri yhteistyötahojen kanssa yhdessä. Järjestömarkkinoilla eri järjestöt toivat esiin toiminnallisesti toimintaansa ja joissakin tilaisuuksissa oli myös paneeli ajankohtaisista järjestöasioista. Tulevaisuuden kylä -tilaisuuksia järjestettiin jokaisen Leader-ryhmän alueella ja niissä kerättiin kylien ideoita tulevaisuutta varten.

Vaikuttavuus:
Teeman toimenpiteiden avulla on edistetty alueen eri tahojen, kuten kuntien, yhdistysten,asukkaiden ja maakunnallisten toimijoiden välistä yhteistyötä ja kumppanuutta. Kun tunnetaan eri tahot ja toimijat, asukkaiden osallisuus lisääntyy, yhteistyö kasvaa ja palvelujen tuotanto tehostuu. Kylien välinen kumppanuus taas edesauttaa voimistamaan vaikutusmahdollisuuksia kunnan suuntaan sekä mahdollistaa laajempien asiakokonaisuuksien toteuttamista. Kumppanuuden ja vuorovaikutuksen avulla eri tahojen päällekkäiset toiminnat ja samanaikaiset tapahtumat saadaan pidettyä minimissä, joka taas edesauttaa kunkin tahon parempaa selviämistä vähenevien asukasmäärien kanssa.

Kansalaistaidot/kumppanuus

Kylille II	Tavoite	Toteutunut
Tilaisuudet	16	119
Osallistujat	195	1 870

Luonto ja kulttuuri

Teemassa on järjestetty luontokohteiden ja reittien suunnittelijoille ja ylläpitäjille koulutustilaisuuksia ja neuvontaa reittien rakentamisessa, turvallisuudessa ja digitoinnissa huomioonotettavista asioista. Jokamiehen luontoliikuntaa on kannustettu järjestämällä yhteisiä liikuntatapahtumia. Luontoteemassa pidettiin myös koulutusta kyläläisille muun muassa retkeilyyn tarvittavista välineistä. Vetovoimaisten luontokohteiden markkinointia on edistetty sekä esittein että sähköisesti erilaisilla alustoilla (Löytöretkiä lähelle, Seikkaile Suupohjassa, Intolinkki, ViewRanger ja erilaiset google-kartat ym). Kulttuurin osalta on rakennettu koosteita omaehtoisista paikallisista kulttuuritapahtumista ja kannustettu kyliä harrastustoiminnassa yhteistyössä esimerkiksi kansalaisopistojen kanssa. Kuntien vapaa-aikasektorin kanssa työryhmissä on tehty yhteistä tiedotusta ja purettu päällekkäisyyksiä. Paikallisia taitajia on kutsuttu esiintymään eri teemojen kahvilatilaisuuksissa ja muissa tapahtumissa.

Vaikuttavuus:
Tässä teemassa ovat parhaat vaikutukset olleet osaamisen lisääntyminen ja oman alueen arvostuksen kasvu. Reittien rakentajat ja ylläpitäjät ovat saaneet käytännön opastusta ja ohjeistusta turvallisten reittien rakentamiseen ja digitointiin. Reittien markkinointi on lisääntynyt ja sitä myötä myös luonnossa liikkuminen kaikkine terveysvaikutuksineen. Samoin on lisätty paikallisten kulttuuritapahtumien koordinointia, yhteistyötä ja markkinointia.

Luonto ja kulttuuri

Kylille II	Tavoite	Toteutunut
Tilaisuudet	26	39
Osallistujat	177	1 282

Digitaalisuus

Hankkeessa digitaalisuusteema aloitettiin tarvekartoituksilla ja havaittiin, että sähköisten palveluiden käyttöopastus on sirpaloitunutta ja tarve henkilökohtaiselle neuvonnalle on suuri. Kun tekniset laitteet ja sähköiset palvelut ovat lisääntyneet, on se vaatinut kansalaisilta yhä enemmän tietoa, osaamista ja rohkeutta ottaa käyttöön uusia välineitä ja hyödyntää uusia palvelu- ja asioimismahdollisuuksia. Tätä tuettiin erilaisten digikahviloitten, digiklinikoitten ja teemakohtaisten koulutusten ja laiteopastusten avulla. Digikahvilat toimivat matalan kynnyksen oppimispaikkoina ja niissä annettiin henkilö- ja laitekohtaista neuvontaa ja neuvottiin käytännön esimerkein miten uudet asiointitavat toimivat. Tietoa ja opastusta jaettiin niin senioreille, työikäisille kuin nuoremmillekin.

Digitaitoja lisättiin mm. seuraavissa aiheissa: tietokoneen, älypuhelimen ja tabletin käyttö, erilaiset ohjelmat ja sovellukset, kuvaaminen ja videointi, erilaiset viranomais- ja muut palvelut, pelikasvatus, virtuaalitodellisuus, tietoturvallisuus sekä erilaiset digitaaliset laitteet, kuten drone-, 3D-tulostin ja mobiililaitteet.

Vaikuttavuus:
Digitaidot ovat lisääntyneet ja erilaisia digitaalisia välineitä ja palveluita on otettu rohkeasti käyttöön. Digitaalinen osaaminen on helpottanut asiointia, yhteydenpitoa ja yhteisöllisyyttä, on tuonut palvelut lähelle, mahdollistanut sekä itsenäisen asioinnin että kotona asumisen pidempään. Digitaalisuuden jalkautuminen kylille edesauttoi myös kestävää kehitystä ja energiatehokkaiden ratkaisujen kehittämistä pitkien etäisyyksien maaseudulla

Digitaalisuus

Kylille II	Tavoite	Toteutunut
Tilaisuudet	45	159
Osallistujat	260	2 001

Turvallisuus ja varautuminen

Järjestettiin turvallisuus- ja varautumisaiheisia tilaisuuksia, joiden kohderyhminä olivat kylien asukkaat, yhdistysaktiivit ja tapahtumajärjestäjät. Tilaisuuksissa lisättiin asukkaiden ja yhdistysten valmiuksia turvallisuustyöhön ja tuotiin näkyväksi, kuinka tärkeää on myös vapaaehtoisten toiminnan organisointi arjen häiriötilanteissa. Tilaisuuksissa tuotiin myös esille yleisötapahtuminen riskien tunnistamista sekä kylien yhteisten kokoontumistilojen varustetason ja valmiuden kohottamista.

Kunta- tai kyläkohtaisissa turvallisuustilaisuuksissa käytiin läpi viranomaisyhteistyön mahdollisuuksia ja pohdittiin yhdessä osallistujien ja heidän taustaorganisaationsa roolia mahdollisissa poikkeustilanteissa. Alustajina olivat kuntien, seurakuntien, pelastuslaitoksen, suojelulohkojen, SPR:n ja Vapepan edustajia. Työpajoissa tehtiin tapausharjoituksia ryhmätöinä, harjoiteltiin defibrillaattorin käyttöä elvytysnukella sekä laadittiin kylien ja kylätapahtumien turvallisuussuunnitelmia ja kylien kokoontumistilojen varautumissuunnitelmia. Erityisesti ikäihmisille suunnatuissa Turvallisesti kotona -tilaisuuksissa aiheina olivat kodin turvallisuus ja omatoiminen varautuminen

Vaikuttavuus:
Teemalle perustettiin projektiryhmä, jonka kokoontumisten ja keskusteluiden ansiosta vuoropuhelu viranomaisten ja yhdistyssektorin välillä lisääntyi ja pystytttiin suunnittelemaan eri toimijoille hyvin kohdennettuja koulutus- ja muita tilaisuuksia. Kylille-hankevetäjien rooli kylien asiantuntijoina viranomais- ja vapaaehtoisverkostossa vahvistui mm. Vapepan paikallistoimikuntien toiminnan käynnistämisessä ja vakiinnuttamisessa.

Tilaisuuksien osallistujat saivat kokonaiskuvan siitä, miten viranomaiset toimivat ja mikä on vapaaehtoisten rooli häiriötilanteissa. Osallistujat osaavat huomioida arjessaan kodin turvallisuuteen liittyviä seikkoja sekä tiedostaa kotivaran tärkeyden. Tieto on karttunut, omatoiminen varautuminen vahvistunut ja sitä kautta turvallisuus lisääntynyt

Turvallisuus ja varautuminen

Kylille II	Tavoite	Toteutunut
Tilaisuudet	40	70
Osallistujat	280	1 192

Yhteiset toimet

Hankevetäjien yhteisiä keskinäisiä palavereita pidettiin paljon, jotta teemoittaisten toimenpiteiden onnistunut tiedonvaihto saatiin toteutettua mahdollisimman hyvin ja kattavasti. Tehtiin yhteistyötä Eteläpohjalaiset kylät ry:n kanssa sekä useiden muiden maakunnallisten ja valtakunnallisten tahojen kanssa. Tehtiin yhteistyötä eri hankkeiden kanssa, jotka hyödyttivät alueemme yhdistyksiä ja asukkaita.

Järjestettiin koko hankealueen yhteinen retki Kokkolan – Pietarsaaren suuntaan. Osallistujat rajattiin yhteen isoon bussiin ja osallistujia olisi tullut enemmänkin. Syksylle 2019 yritettiin järjestää Jyväskylän suuntaan yhteistä retkeä, mutta osallistujia ei tullut tarpeeksi ja retki peruttiin.
Hankevetäjät osallistuivat valtakunnallisiin, maakunnallisiin ja seudullisiin tilaisuuksiin, koulutuksiin ja työryhmiin, joista on hankkeelle ja alueen toimijoille hyötyä.

Yhdessä toteutimme kaikista teemoista tuotekortteja, joiden avulla voidaan levittää hyviä käytäntöjä sekä tuoda esiin eri toimenpiteiden vaikuttavuutta.

Osallistuimme valtakunnalliseen Lokaali-tapahtumaan, joka kokosi merkittävän määrän kyläkehittäjiä Kauhavalle elokuussa 2019. Suunnittelimme jokaiselta alueelta retket, joiden avulla alueemme kehittämistoimintaa ja vahvuuksia tuotiin esiin. Lisäksi toimimme työpajoissa, joissa kerättiin ideoita eri aiheisiin liittyen.

Syksystä 2019 alkaen kaikki neljä hankevetäjää ovat nimettyinä Vapepan paikallistoimikuntien sihteereiksi. Tämä edesauttaa kylien ja Vapepan vuoropuhelua turvallisuusasioihin liittyen.

Kesäkuun toinen lauantai on vakiintunut aika, jolloin järjestetään valtakunnallinen Avoimet kylät -tapahtumapäivä. Hankkeen toimesta aktivoidaan kyliä järjestämään omia tapahtumiaan ko. päivänä. Kyliä autetaan tapahtumasuunnittelussa sekä tapahtumien markkinoinnissa. Hankevetäjät ilmoittavat myös maakunnan kaikki tapahtumapäivään osallistuvat kylät yhteiselle valtakunnalliselle karttasivustolle.

Mittava yhteinen ponnistus yhdessä Eteläpohjalaiset Kylät ry:n kanssa oli valtakunnallisen Lokaali-viikonlopun järjestäminen elokuussa 2019. Lauantai oli retkipäivä.

b. Aikataulu

Hankkeen lopullinen aikataulu oli 1.11.2017–30.6.2020. Hankkeelle haettiin puoli vuotta jatkoaikaa.

c. Resurssit

Joka ryhmässä oli hankevetäjä, lisäksi hankkeen toteuttamiseen osallistuivat eri ryhmistä tarpeen mukaan toiminnanjohtajat, suunnittelijat ja muut mahdolliset työntekijät. Hankevetäjinä toimivat Jaana Sippola, irma Kortesjuo, Tuija Takamäki ja Päivi Kultalahti.

d. Toteutuksen organisaatio

Leader Kuudestaan toimi hankkeen hallinnoijana vastaten hankkeen taloudellisesta ja hallinnollisesta koordinoinnista. Kukin toimintaryhmä vastasi itsenäisesti käytännön toteutuksesta omilla alueillaan.

e. Kustannukset ja rahoitus

Hankkeen kokonaisbudjetti oli 700 000 €. Hankkeen kustannuksissa noudatettiin hankkeelle laadittua budjettia.

f. Raportointi ja seuranta

Hankkeesta raportoitiin ohjausryhmälle sekä maksuhakemusten yhteydessä. Ohjausryhmässä olivat edustettuina ELY-keskuksen ja Leader-ryhmien lisäksi kylät, Vapepa, Etelä-Pohjanmaan liitto ja Eteläpohjalaiset Kylät ry. Ohjausryhmän jäsenet: Esa Isosaari, Kirsi Pajula, Heikki Korkealaakso, Päivi Haapaniemi, Mervi Niemi-Huhdanpää, Jyri Saranpää, Lasse Anttila, Paula Erkkilä, Reijo Hämäläinen, Sinikka Koivumäki, Aki Ollikkala ja Paavo Mattila.

Toiminnan tuloksia seurattiin erilaisten mittareiden avulla, mm. tilaisuuksien osallistujamäärät, järjestettävien tilaisuuksien määrät, uusien yhteistyömallien ja uusien suunnitelmien lukumäärät sekä uudet toimintamallit.

4.3. Yhteistyökumppanit

Kunnat, kansalaisopistot, yrittäjät sekä valtakunnalliset, maakunnalliset ja paikalliset yhdistykset ja järjestöt sekä eri maakunnalliset ja seudulliset kehittäjätahot. Yhteistyötä tehtiin mm. seuraavien tahojen kanssa; Eteläpohjanmaan Liitto, Eteläpohjalaiset Kylät ry, Ruralia, Seamk, ProAgria, Maa- ja kotitalousnaiset, SPR:n Länsi-Suomen piiri, Vapepa Pohjanmaan maakuntatoimikunta, Sydänpiiri, EP:n muistiyhdistys, Järjestötalo, seurakunnat ja kaikki alueemme kunnat.

Järjestömarkkinat-tempaus keväällä 2019 kokosi yli 300 eteläpohjalaista yhdistystä, yhteisöä ja järjestöä kahdeksan tapahtumaa sisältäneen kokonaisuuden järjestelyihin.

4.4. Tulokset ja vaikutukset

Hankkeen teemoittainen toteutus on osoittautunut hyväksi ja kustannustehokkaaksi tavaksi toteuttaa hanketta. Teemojen aiheet olivat monipuoliset, mutta linkittyivät helposti yhteen. Esimerkiksi turvallisuuteen liittyvät tilaisuudet edistivät myös kumppanuutta ja digitaalisuuden toimenpiteet edistivät myös turvallisuutta. Luonto ja kulttuuri teeman toimenpiteet liittyivät kiinteästi digitaalisuuteen kuten turvallisuuteenkin. Hankkeen toimesta tavoitimme laaja-alaisesti erilaisia asukasryhmiä ja tietystä aiheesta kiinnostuneita ihmisiä.

Digitaalisuusteeman toimenpiteistä kaikkein eniten keräsi väkeä Digikahvilat eri muodoissaan järjestettyinä. Esimerkiksi juuri digikahviloiden avulla seniorit saivat oppia ja varmuutta käyttää digilaitteita, jonka vuoksi heidän elinpiirinsä laajeni, omatoiminen asioiden hoito lisääntyi sekä kotona asumisen edellytykset kasvoivat.

Varautumisasioista tiedottaminen edisti kylien turvallisuutta ja varautumistilaisuuksiin osallistuminen lisäsi yksilöiden turvallisuutta kodeissa. Varautumissuunnitelmien työstäminen kylillä osoittautui haastavaksi siinä mielessä, että hankevetäjien apua tarvittiin paljon oletettua enemmän.

Luonto ja kulttuuri -teeman alla edistettiin luonto ja kulttuurimahdollisuuksien tietämystä alueella. Olemassa olevien luonto- ja kulttuurikohteiden esiintuominen nousikin hankkeen viimeisen kevään epidemiarajoitusten myötä hyvinkin ajankohtaiseksi aiheeksi ja luonto- sekä reitistökohteet saavuttivat ison määrän uusia käyttäjiä.

Maakuntauudistuksen viivästymisen johdosta keskityttiin kumppanuuden edistämiseen vahvasti. Kumppanuutta edistettiinkin useilla eri rintamilla. Esimerkiksi turvallisuusasioissa muodostui aivan uusia kumppanuuksia, jotka varmasti kantavat pidemmällä aikavälillä. Samoin kylien yhteistyö lisääntyy varmasti jatkossakin.

Tuloksista on tiedotettu laajalla rintamalla ja yksi tapa on ollut yhteisesti toteutetut tuotekortit, joiden avulla tulee esiin järjestetyt tilaisuudet, mutta myös hankkeen vaikuttavuus tapahtumittain. Valtakunnallisesti kiitosta saimme Suomen Kylät ry:n järjestämässä webinaarissa, jossa esittelimme maakunnassamme toteutettua toimintaa kylien ja kyläläisten turvallisuuden eteen sekä Vapepa yhteistyötä.

Etelä-Pohjanmaalla on luotu hyvät edellytykset toteuttaa aktiivista ja tuloksellista kylätoimintaa ja olemme edellä muita maakuntia monessa asiassa.

Maakuntamme on edustettuna Suomen Kylät ry:n kyläjaostossa, jossa Jaana Sippola toimii jo kolmatta kaksivuotiskauttaan.

Kylille I ja II -hankkeiden vaikuttavuuspuut

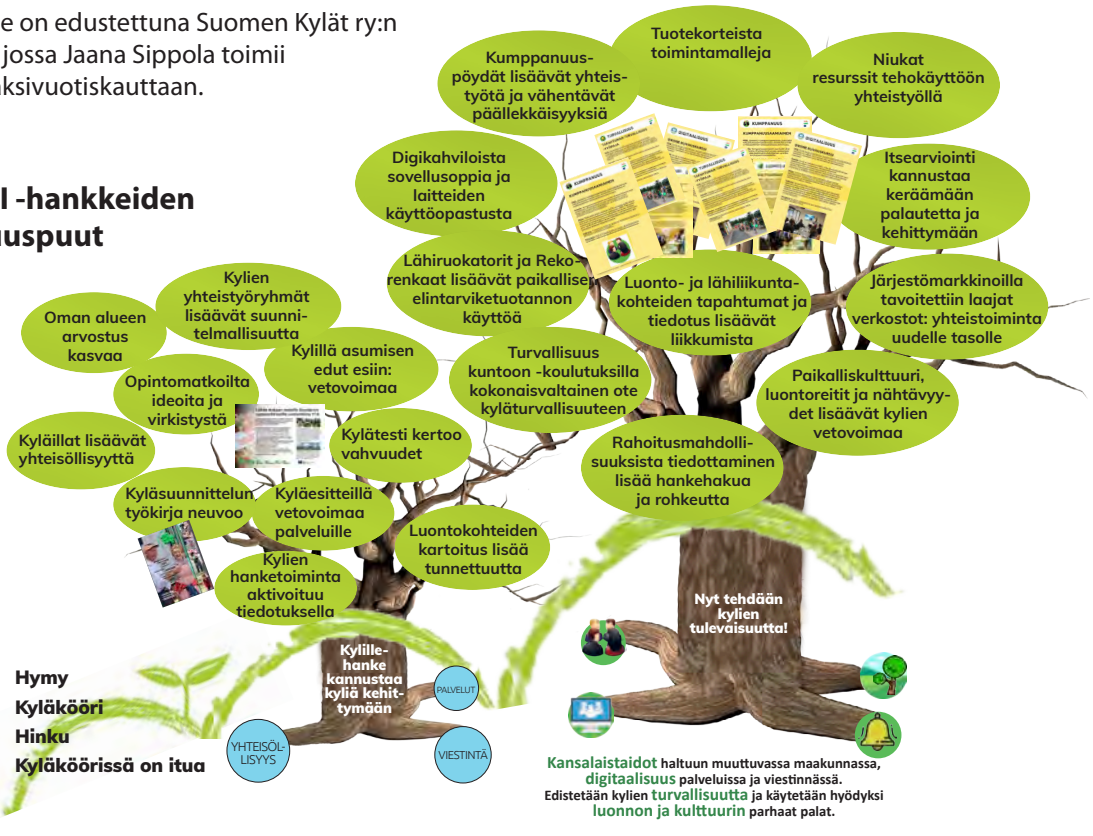

Yhteisöllisyyttä luonnon helmassa. Pidetään maaseudun kehittämisen liekki palamassa!

5. Esitykset jatkotoimenpiteiksi

Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien yhteinen KYLILLE III -hanke sai rahoituspäätöksen ELY-keskukselta vuosille 2020–2022. Hanketta hallinnoi Leader Aisapari.

6. Allekirjoitus ja päiväys

Alavudella 30.6.2020
Hankkeen johtaja

Paula Erkkilä

Paula Erkkilä
toiminnanjohtaja
Leader Kuudestaan

KUMPPANUUS

TULEVAISUUDEN KYLÄ -SEMINAARISARJA

MITÄ? Neljän tulevaisuusseminaarin sarja eri puolilla maakuntaa.

KENELLE? Kylät, yhdistykset, kunnat, yrittäjät ja kaikki paikallistoimijat.

MITEN? Järjestettiin yhteistyössä Etelä-Pohjalaiset Kylät ry:n, EP-liiton ja useiden hankkeiden (mm. Yhteinen kattiö ja järjestöt mukana muutoksessa) kanssa neljän maakunnallisen seminaarin sarja – yksi seminaari jokaisen toimintaryhmän alueella. Alustajat Hilkka Vihinen ja Kaisu Kumpulainen ja päätteeksi työpaja WorldCafe-menetelmällä. Kerroksen jälkeen koosteitiin Tulevaisuuden kylä – miten se tehdään -julkaisu seminaarivaluttuloista ja työpajakeskusteluista.

VAIKUTUS: Keskusteltu yhteisistä asioista avoa suola ideoita, hyvät käytännöt jakoon. Kylätoiminnan merkityksen ja arvostuksen kasvattaminen. Sidemaku-uudistuksen pohjustaminen.

YHTEISTYÖ: Leader + maakunnallinen kylien yhteenliittymä, maakuntaliitto, kylät, hankkeet, järjestötoimijat.

Tuotekortit ovat Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien Kylille-hankkeen toteuttamia.

KUMPPANUUS

JÄRJESTÖMARKKINAT

MITÄ? Kahdeksan pop-up -tapahtuma koko maakunnan alueella.

KENELLE? Ilmoavartem – järjestöt ovat jakaista mar... tapahtuma.

MITEN? Tapahtumakierros ajoittui kahden vi... ilta-päivään + ilta-iltaiseltajaan). Mu... maakunnallisia järjestöjä + kunnat ... liikuntahalleissa järjestetyissä pop-... paneeli järjestö- ja vapaaehtoistoi...

VAIKUTUS: Järjestöjen toiminta tuli tutuk... toimijoita. Järjestetyissä mak... arvostus kasvoi.

YHTEISTYÖ: Maakunnan koko järjest... kierroksella mukana yli 2...

KUMPPANUUS

HYVINVOINTI-ILTAPÄIVÄ

MITÄ? Sukupolvet ylittävä hyvinvointitapahtuma koululeikkuksessa.

KENELLE? Opiskelijat, seniorivisestä ja kaikki muutkin, lenellä mahdollisuus osallistua iltapäivän aikaan.

MITEN? ... Yhtämässä toimi yläkoululta matkaluuryhmä, jonka opiskelijat järjestävät kerran vuodessa ... ... hankkeita ja kaupallisia toimijoita. ... ... kadulla. Kaikille avoin tilaisuus.

KUMPPANUUS

KYLIEN YHTEISTYÖRYHMÄT

MITÄ? Kylien yhteistyöryhmien tarkoituksena on kylien verkostoituminen sekä kylien äänen vahvistuminen kuntien ja päättäjien päin. Ne ovat vapaamuotoisia, kunnittain tai pitäjittäin kokoontuvia ryhmiä, joiden jäseniä ovat eri kylissä toimivien yhdistysten edustajat.

KENELLE? Kylähdistyten puheenjohtajat ja muut kylien yhteyshenkilöt.

MITEN? Kylien yhteistyöryhmät voivat kokoontua pari kertaa vuodessa tai useammin. Alustajina on kunnan viranhaltijoita tai hankkeiden edustajia. Kokoontumisissa voidaan toteuttaa työpajoja esimerkiksi tavoitteita yhdessä järjestäpuuta tai tapahtumien vuosikelloa. Niissä vahdetaan kylien kuulumisia ja opitaan toisilta hyvä käytäntöjä sekä tuodaan esille kylä koskevia kehittämistarpeita kuntaan päin. Ryhmien kokoontumisissa myös päätetäänkylien yhteisistä tempauksista tai esittäytymistä messuilla, markkinoilla ja muissa tapahtumissa.

VAIKUTUS: Kylien välinen yhteistyö luo keskinäistä ymmärrystä jokaisen kylän erityispiirteistä, heanteista ja vahvuuksista. Kylien vaikuttamismahdollisuudet kuntaan päin vahvistuvat voimien yhdistämisellä. Esimerkiksi yhteistyöryhmän keskustelujen pohjalta tehdyn kuntastrategiatoiteen tuloksena oli viranhaltijoiden vierailukierros kylille.

YHTEISTYÖ: Kylät, alueella toimivat hankkeet ja kunnat.

Tuotekortit ovat Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien Kylille-hankkeen toteuttamia.

TURVALLISUUS

TURVALLISUUS KUNTOON -KOULUTUSPÄIVÄ

MITÄ? Järjestettiin koulutuspäivä, jonka avulla lisätään asukkaiden va... tuodaan näkyvyyttä, kuinka tärkeää on myös vapaaehtoisten toi... häiriötilanteissa.

KENELLE? Kylien asukkaille, yhdistystoimijoille ja järjestöjen edustajille.

MITEN? Kunta- tai pitäjäkohtaisissa turvallisuuspäivissä käytään läpi viranomaisten ... mahdollisuuksia ja pohditaan yhdessä osallistujien ja heidän tuudaiogan... palautuksen, saapuilaihteiden ja kayagan edustajat. Alustusten ... pohjalta tehdään ryhmistöitä, joiden tehtävänaruolina käytetään todellisia ... löydetään turvallisuutyön tarpeita häiriötilanteisiin varautumisessa ja niist...

VAIKUTUS: Osallistujat saavat kokonaiskuvan siitä, miten viranomaiset toimivat ja mikä va... vapaaehtoisten rooli, jos tavallinen arki kylillä häiriintyy. Vuoropuhelu viranomaisten ... toimimisen sekä neljänsen sektorin välillä lisääntyy.

YHTEISTYÖ: Kumppaneiksi sopivat pelastuslaitos, Vapepa, SPR sekä kunnat ja seurakunnat.

Tuotekortit ovat Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien Kylille-hankkeen toteuttamia.

TURVALLISUUS

TAPAHTUMAN TURVALLISUUS -TYÖPAJA

MITÄ? Järjestetään turvallisuustyöpaja, jossa perehdytetään osallistujat tapahtuman turvallisuussuunnitelman toteuttamiseen. Turvallisuussuunnitelmaa vaatiaa tapahtuma voi olla reiki, kylkjuha, puuhapäivä tai mau yleisölle järjestettävä maksullinen tai maksuton tilaisuus.

KENELLE? Työpaja on tarkoitettu kaikille kylille ja yhdistyksille, jotka järjestävät yleisötapahtumia.

MITEN? Mietitään yhdessä tapahtuman mahdollisia vaaroja ja niiden aiheuttamia riskejä. Havjoitellaan riskikalkuloita ja tehdään oma mallitarvillisuussuunnitelma eta esimerkkitapahtuman avulla tai vaihtoehtoisesti omasta tapahtumasta. Illan aikana perehdytään myös tapahtumien viranomaishteetyöhön eli järjestämisen lupa- ja ilmoitusmenettelyihin.

VAIKUTUS: Järjestäjät oppivat tunnistamaan tapahtumansa riskejä ja pyrkiät suunnittelemaan, miten niiden varsuttaisiin. Tapahtumajärjestäjien vuoropuhelu viranomaisten kanssa lisääntyy.

Tuotekortit ovat Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien Kylille-hankkeen toteuttamia.

DIGITAALISUUS

PELIKASVATUSVIIKON TAPAHTUMA

MITÄ? Järjestettiin Retropeli-ita, nuorten pelipäivät ja KSO-peliaamu. Tapahtumat ovat osana valtakunnallista pelikasvatusviikkoa. Retropeli-ilaessa tarjolla oli vanhoja pelikonsoleita kaikille pelattavaksa. Pelipäivillä oli nuorille pelikaiheisia kisailuja ja eri tapoja pelata pelejä. KSO-peliaamuissa seniorevilla oli mahdollisuus tutustua virtuaalitodellisuuteen ja tabletteihin.

KENELLE? Tapahtumat ovat tarkoitettu kaikille asiasta kiinnostuneille.

MITEN? Tapahtuma oli osana valtakunnallista pelivikkoa, saimme käyttöömme peli- ja mediakasvatusmaateriaalia. Retropeli-ita oli kaikille avoin ja ilan aikana tutustuttiin vanhoihinsa pelikonsoleihinsa. Osallistujat saivat tsoda myös oma vanhoja lattetaan näytille. Tapahtumaan kuului myös lautapelit.

Nuorten pelipäiviss oli erilliset tapahtumat: alakoulukäsille ja nuorille, huoltajat olivat myös tervetulleita tutustumaan pelikulttuuriin.

Seniorieiden KSO-peliaamu pidettiin kirjastossa. Paikanpäällä oli virtuaalilaitteisto ja tabletteja, joilla esiteltiimme mm. muistipelejä.

VAIKUTUS: Retropeli-illat ja nuorten peli-illat edistävät eri-ikäisten yhteistyötä ja verkostoitumista yhdessä pelaamisen avulla. Samalla vanhemmat pääsivät tutustumaan nykypäivän pelikulttuuriin ja siihen liittyviin ilmiöihin. Seinioreiden aamualiveilla madallettiin kynnystä tutustua uusin digitaalisiin laitteisiin, palveluihin ja niiden monipuolisiin käyttömahdollisuuksiin.

YHTEISTYÖ: Tapahtumat pidettiin yhteistyössä alan yritysten, paikallisten nuorisopalvelujen ja kirjastojen kanssa.

Tuotekortit ovat Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien Kylille-hankkeen toteuttamia.

DIGITAALISUUS

DIGIKAHVILAT

Digikahvilat toimivat matalan kynnyksen oppimispaikkoina ja henkilökohtaisen neuvonta jalkautetaan lähelle asukkaita. Digikahvilassa on saatavilla henkilö- ja laitekohtaista neuvontaa ja niissä näytetään käytännön esimerkkiä, miten uudet asiointitavat toimivat. Aiheita: mm. tietokoneen, tabletin ja älypuhelimen toiminnot, internetin hyödyntäminen arjessa, sähköpostit, videopuhelut, digitaalisat terveys- ja muut palvelut, verkkokaupppa, kuvien ottaminen ja käsittely, digikorttien teko, e-kirjat, äänikirjat, podcastit, hiren käyttöha-jutuiksen ja sosiaalinen media.

Digikahvilat on tarkoitettu kaikenikäisille. Tavoitteena on, että matalan kynnyksen kokemukset helpottavat uusien digitaalisten välineiden ja palvelujen sekä erilaisia mobiilisovellusten käyttöönottoa.

Sähköisen ja paperisen eväliyetyn perustuvella suunnitellaan kahvilaiden sisältöt ja joka kunnassa pidetään säännöllisesti digikahvilat pienryhmille, jossa 2 vetäjää. Osallistujien määrä pidetään pienenä, mieleläisen enintään 10 henkilöä/ryhmä.

Edistetään digitaalisuuden hyödyntämistä arjessa sekä uusien välineiden ja palvelu- ja asiointimahdollisuuksien käyttöönottoa. Erilaisten sovellusten käyttöönoton avulla edistetään myös kotona ja hjellä asumista.

Digikoulutukset pidettiin hankevetäjän ja osa-alkaisen hankeyhteistyön verkoissä. Mahdollista myös ostaa ulkoa tai yhteistyötä esim. kansalaisopistojen kanssa.

Tuotekortit ovat Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien Kylille-hankkeen toteuttamia.

LUONTO&KULTTUURI

LÄHIRUOKARETKEILY

MITÄ? Retkipäivä lähialueen maatiloille ja alan yrityksiin.

KENELLE? Alueen asukkaille ja myös alueen ulkopuolisille kävijöille mainonnan myötä.

MITEN? Kyseään maatiloja, talleja, lampureita, puutarhoja ym. elintarvike- ja palvelutuottaja mukaan asiimet ovat -kierrokseen esimerkiksi valtakunnallisena Oata tilalta -teemapäivänä, jolloin tapahtuma ka nmattaa ilmoittaa myös valtakunnallisesen kokenteein. Tiloilla voi olla myyntiä tai palvelutään lähiruokatustamnon esittelyä ja oheisohjelmaa. Mainonnalla kemmattaisen perheitä osallistumaan.

VAIKUTUS: Tietämys oman alueen tarjonnasta kasvaa, lähiruuan ja lähipalvelujen käyttö lisääntyy, kestävä kehitys edistyy.

YHTEISTYÖ: 4H, Mtk ym. tuottajien yhteenliittymät + paikalliset yrittäjät ja kylähdistykset. Lähiruokahankkeet.

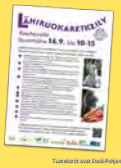

Tuotekortit ovat Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien Kylille-hankkeen toteuttamia.

LUONTO&KULTTUURI

FRISBEE

MITÄ? Jokivarrella vain muutaman kil... sopiva ulkoliikuntaka, helppokus... rata on helppoa! Jokivarsiharrastus... mahdollisuus saada opastusta har...

KENELLE? Frisbeegolf -ita on tarkoitettu kaikille ... jotka eivät vielä ole tutustuneet frisbe... sopi kaikenikäisille ihmisille.

MITEN? Tulet paikan päälle, nautit mehutarjoilusta ... opastuksen kera. Parkkipaikalla on hyvä op...

VAIKUTUS: Opastuksen jälkeen on helpompi tulla jatkossa y... peruutaidon. Frisbeegolf on koko perheen yhteis...

YHTEISTYÖ: Ita on järjestetty yhteistyössä Jokivarren Nuorisoseuran ja Kylille –hankkeen toimesta. Nuorisoseurailla on kaikkoja lainattavissa jatkossakin.

Tuotekortit ovat Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien Kylille-hankkeen toteuttamia.

LUONTO&KULTTUURI

KULTTUURIKATTILA

MITÄ? Järjestetään kansallisuudet ja kulttuurit yhdistävä tapahtuma, johon osallistuu sekä syntyperäistä paikallisväestöä että työn, opiskelun, perheen tai pakolaisuuden vuoksi paikkakunnalle asettuneita.

KENELLE? Kaikille avointa toimintaa sekä järjestelyjen että itse tilaisuuden osalta. Maksuton tapahtuma.

MITEN? Koottiin kylä-yhdistyksen kumppaneiksi useita yhdistyksiä, vapaaehtoistoimijoita, maahanmuuttajia ja kulttuuritoimijoita. Laitettiin ruokaa, tuotiin näytille kansallisuuksia ja esineitä, opeteltiin muutamia arkoja vieraita kieltä, ruokien nimiä jne. Tapahtumasta yhdistäytti "kattilapaasia", jossa oli kymmpeikkö eri kansallisuuksista – vastaukset sai kunkin pöydän pöytäliina.

VAIKUTUS: Syntyi vuorovaikutusta kantavaisten ja maahanmuuttajien kesken, tutustuttaan vierasiin kulttuureihin, kymmyket madatiivat ja asenteellisuus väheneo. Kanasivisällisyyttämen edistyy. Me olemme kaikki kylläisiä!

YHTEISTYÖ: Kumppaneiksi sopivat kaikki paikalliset yhdistykset, kotouttamisen parissa työskentelevät hankkeet sekä yritykset, joissa on ulkomaalaista työvoimaa. Lasja verkosto mahdollisen.

Tuotekortit ovat Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien Kylille-hankkeen toteuttamia.

TURVALLISUUS

TURVALLISESTI KOTONA

MITÄ? Varautumistilaisuus järjestetään jolleisin tietyille ryhmälle, kuten lapsiperheille tai ikäihmisille sovellettuna, tai sitten jhan kaikelle sopivana tilaisuutena. Varautumisaat koskevat mietä kaikkia ja tilaisuudella on tarkoitus tuoda esiin mitä kaikkea voi etukäteen ottaa huomioon. Tilaisuuksissa käsitellään kotivara -asiaa sekä erilaisia kodin turvallisuuteen liittyviä asioita.

KENELLE? Tilaisuus on kaikille tarpeellinen ja sopiva, tai sitten räätälöidyttä vaikkapa seni...

MITEN? Hankevetäjä mietti ensin kohderyhmän, sopi sitten paikan sekä aikata... turvallisuuskoulttajan kanssa, joka tulee vetämään tilaisuuden. Turv... järjestäneä materiaalia. Hankevetäjä hoitaa käytännön järjestelyt, ma... kahvitukset.

VAIKUTUS: Osallistujat osaavat huomioida arjessaan kodin turvallisuu... huomioida kotivaran. Tilaisuus opastaa omatomiseen var... riskejä sekä kertaa perussiaat kodin turvallisuudesta.

YHTEISTYÖ: Yhteistyötä voidaan tehdä Eläkeliton, kylä-yhdist... kiinnittää huomiota arjen turvaan ja olla muka... Turvallisuuskoulttajan kanssa räätälöidään ... kokonaisuus yhteistyössä.

DIGITAALISUUS

3D-TULOSTUSKOULUTUS

MITÄ? 3D- tulostamisen teoriakoulutus ja käytännön workshopit.

KENELLE? Kurssi on tarkoitettu kaikille, jotka kiinnostaa 3D-tulostaminen. Kolmiulotteinen tulostus on virtuaalisen mallin tuottamista fyysiseksi esineeksi 3D-tulostimen avulla.

MITEN? ... kaukseksi ja kurssin teoriakoulutuksessa käwimme läpi ... miston käytön sekä ... workshoppeihin, joissa oli mahdollista tulostaa ... mallejo.

VAIKUTUS: ... tulostaminen on melko yksinkertaista ... käyttäjäjoukolle etullisten tulostimien myötä. ... tulostuksen voi myös ostaa ... palveluna.

YHTEISTYÖ: ... ideointiin pitämistä. Suoritimme ... valmiiksi mallinnettuja kappaleita ja ...

LUONTO&KULTTUURI

OPASTETUT LÖYTÖRETKET

MITÄ? Opastetut löytöretket alueen luonto- ja lähiretkikohteisiin.

KENELLE? Kaikille luonnosta ja lähiretkeilystä kiinnostuneille, myös lapsiperheille.

MITEN? Kokoonnutaan ennalta sovittuun paikkaan, hyödynnetään kimppakyytejä. Retket ovat noin 3-8 kilometrin mittaisia ja kestoltaan noin 3 - 4 tuntia. Opastuksen lisäksi retkein kuuluu evästaukko ikävalla/kodalla/laukopaikalla. makkarat, nokipannukahvit jo mehut. Päivaretket toteutettiin sunnuntaisin, iltaretki oktaalampun valoissa lauantai-iltana.

VAIKUTUS: Luonnon terveysvaikutukset on tutkimuksin todistettu, ja paikalliset nähtävyydet, tapahtumat ja luonto ovat merkittävä tekijä matkasuidun aluevaikuttaa. Lisää virkeyttä, antaa tilaa uusille lisäämisessä. Luonnossa liikkuminen vahvistaa kuntoa. Lisä virkeyttä, antaa tilaa uusille aatuksille ja evästä henkisen tasapainon kehittymiseen. Retkillä voi myös tutustua muihin luonnosta kiinnostuneisiin ihmisiin. Tuodaan esiin alueen uniset lähiretkikohteet ja opastuksen jälkeen kynnys lähteä yksinkin luontoon helpottuu.

YHTEISTYÖ: Opastus ja kahvitus ostettiin paikallisilta luontomatkailuyrittäjältä ilsmo Nousiainen, tmi Talkapoku). Myös partiolaisia, 4h tai paikallisia oppaita voisi hyödyntää.

Tuotekortit ovat Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien Kylille-hankkeen toteuttamia.

EHYT

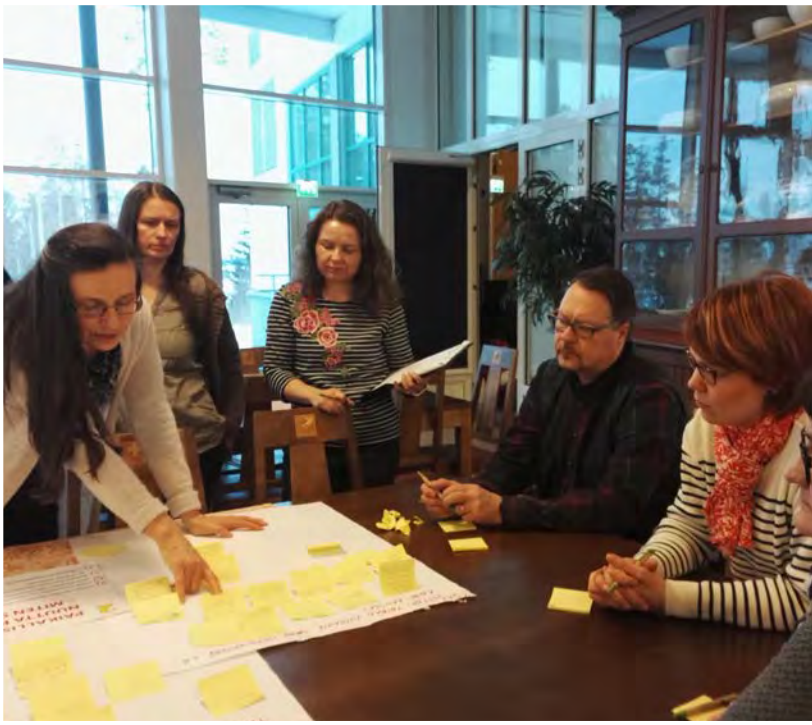

KYLISSÄ ON
TARMOA
TAHTOA
TILAA
TAITOA
KOTIVARA
TIETOA
TAPAHTUMIA
VÄRAUTUMINEN ON VALMIUTTA